

Općina Vrbje

**STRATEGIJA GOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VRBJE ZA RAZDOBLJE
2005 – 2009. GODINE**

UVOD

Strategija gospodarskog općine Vrbje izrađena je unutar Projekta reforme lokalne samouprave (PRLS) koji u Hrvatskoj provodi The Urban Institute putem osposobljenih konzultanata a pod financijskom podrškom Američke agencije za međunarodni razvitak (USAID) .

Gospodarski razvitak lokalne samouprave

Obuhvaća niz aktivnosti za poboljšanje gospodarskog standarda građana i podrški lokalnoj samoupravi u stvaranju prihoda, kako bi se održala ili poboljšala usluga stanovnicima i unaprijedila ekonomska i socijalna slika lokalne samouprave.

Rezultati koji se mogu postići implementacijom Modela gospodarskog razvitka:

- Usmjeriti lokalne resurse prema otvaranju novih radnih mjesta
- Podići lokalni standard života
- Razviti suradnju javnog i privatnog sektora

Ciljevi:

SPRG (Strateški plan gospodarskog razvitka) pruža velike mogućnosti lokalnoj samoupravi za promjenu/izgradnju njihovog okruženja i najbolje iskorištavanje svoje gospodarske budućnosti na način da:

- pojačava kapacitete/aktivnosti gospodarskog razvitka i određuje prioritete za djelovanje lokalnih samouprava
- stvara i održava dobru poslovnu klimu koja će poticati privatno poduzetništvo u privlačenju lokalnih i inozemnih ulaganja
- koristi sinergiju koja se pojavljuje iz djelovanja i ulaganja privatnog i javnog sektora i sudjelovanja građana
- mobilizira i ojačava raspoložive lokalne resurse: ljudske, institucionalne, poslovne, fizičke i financijske

Pristup:

Strateško planiranje je metoda koja u svim svojim segmentima sagledava budućnost sa ciljem prilagođavanja okolini koja je u stalnim promjenama. Strategijom se utvrđuju prioritete i daju smjernice Kako usmjeriti resurse da bi se dobili željeni efekti i željeni razvoj lokalne zajednice.

Strateško planiranje gospodarskog razvitka je kreativan i tekući proces koji uključuje javni i privatni sektor prilikom izrade gospodarskog plana razvitka.

Stručnjaci za gospodarski razvitak usvojili su strateško planiranje od poslovne zajednice i koriste ga kako bi lokalna zajednica preuzela odgovornost za svoju gospodarsku budućnost.

Pretpostavke sadržane u Strateškom planu gospodarskog razvitka je da u tržišnom gospodarstvu, lokalna samouprava promiče gospodarski razvoj stvaranjem okruženja koje pogoduje poduzetničkoj aktivnosti.

Strateški plan služi kao okvir za lokalna nastojanja na stvaranju i održavanju tog povoljnog okruženja. Preporučuje pojedine, visoko prioritetne intervencije za provedbu u idućih tri do pet godina.

SADRŽAJ

1.	<i>Analiza stanja</i>	4
1.1.	<i>Položaj i karakteristike područja općine Vrbje</i>	4
1.2.	<i>Stanovništvo</i>	5
1.3.	<i>Materijalna dobra</i>	7
1.4.	<i>Prometno-tehnološka infrastruktura</i>	7
1.5.	<i>Gospodarski potencijali razvoja</i>	8
1.5.1.	<i>Poduzetništvo općine Vrbje</i>	9
1.5.2.	<i>Financijski pokazatelji poslovanja poduzetnika u 2003. godini</i>	10
2.	<i>Proces planiranja strategije gospodarstva</i>	11
3.	<i>Vizija</i>	14
4.	<i>SWOT analiza</i>	15
5.	<i>Strateška i kritična pitanja</i>	17
6.	<i>Preporučene intervencije (projekti) potpore kritičnim pitanjima</i>	19
7.	<i>Plan aktivnosti za preporučene intervencije (projekte)</i>	21
8.	<i>Preporuke provođenja i nadgledanja SPGR</i>	25
9.	<i>Sudionici u procesu</i>	26

1. Analiza stanja

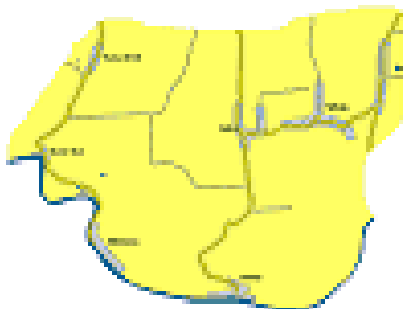
1.1. Položaj i karakteristike područja općine Vrbje

Općina Vrbje proteže se u dužini 13 km u smjeru istok-zapad, te 10 km u smjeru sjever-jug, ukupne površine 79 km².

Općini Vrbje pripada sedam slijedećih naselja: Bodovaljci, Vrbje, Sičice, Dolina, Mačkovac, Savski Bok i Visoka Greda.

U južnom dijelu granica općine je rijeka Sava čiji tok je oko 14 km.

U općini Vrbje prevladava umjereno kontinentalna klima i isključivo je ravničarski kraj. Na području općine rasprostranjeno je jednim dijelom močvarno područje, te ima obradivih površina i šuma. Područje općine Vrbje smješteno je na nadmorskoj visini od 0 do 100 m.

KARTA OPĆINE VRBJE

Geološki pokazatelji: područje općine Vrbje predstavlja područje intenziteta potresa u prosjeku do 9⁰ MSK što je izmjereno 1964. godine. U posljednjih 10 godina na području bivše općine Nova Gradiška nije bilo zabilježenih potresa.

Pedološki pokazatelji: Uz rijeku Savu proteže se pojas aluvijalnih tla pogodnih za proizvodnju povrća, ali na žalost, malo je oraničnih površina, a više pašnjaka i trstika. Prema pedološkim kriterijima veći dio područja općine Vrbje prekriva srednje pogodno tlo za poljoprivrednu proizvodnju.

Meteorološki pokazatelji: U proljetnim i ljetnim mjesecima pušu uglavnom južni i sjeverni vjetrovi koji uvjetuju kišne oborine srednjeg intenziteta, a u ljetnim mjesecima zbog visoke vlage u zraku (72% do 88%) stvaraju se olujni vjetrovi i ledonosni oblaci. Cijelo područje spada u zonu pseudogleja i lesiviranog tla. U zimskim mjesecima pušu uglavnom istočni i zapadni vjetrovi, a rjeđe pušu sjeverni vjetrovi koji donose nagla zahlađenja i suhe snjegove s nanosima.

1.2. Stanovništvo

Broj stanovnika u općini Vrbje prema popisu iz 2001. godine je 2.906 stanovnika i to po naseljima:

Naselje	Broj stanovnika
Bodovaljci	633
Vrbje	640
Sičice	517
Dolina	369
Mačkovac	374
Savski Bok	87
Visoka Greda	286
UKUPNO	2.906

Izvor: DZS, 2001.

Gustoća naseljenosti: Naseljenost područja općine Vrbje kreće se od 22 do 24 % ukupne površine, odnosno oko 20 stanovnika po km².

Poljoprivredno stanovništvo

U Brodsko-posavskoj županiji prema zadnjem popisu iz 2001. godine (DZS) ima ukupno 13.554 poljoprivrednika, od kojih je 6.816 muškaraca i 6.738 žena. Od ukupnog broja poljoprivrednih stanovnika 65,5 % je aktivno.

Poljoprivredno stanovništvo u općini Vrbje čini predstavlja svega 3 % od ukupnog broja poljoprivrednih stanovnika županije.

U općini Vrbje ima 467 poljoprivrednih stanovnika, od kojih je 261 aktivno, što u odnosu na ukupan broj iznosi 59 %.

Zaposlenost

Prema zadnjem popisu stanovništva Državnog zavoda za statistiku iz 2001. godine, zaposleni prema pretežitoj aktivnosti po položaju u zaposlenju, djelatnosti i spolu u općini Vrbje kako možemo vidjeti iz predočene tablice bilo je 876 zaposlenih stanovnika, od kojih najviše u poljoprivrednoj i šumarskoj djelatnosti. Isto tako, možemo vidjeti da 73 % zaposlenih u poljoprivrednoj djelatnosti su individualni proizvođači koji ne zapošljavaju dodatne radnike.

	ukupno	A	B	C	D	E	F	G	H
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	277	31	1	201	1	0	1	0	42
Ribarstvo									
Rudarstvo i vađenje									
Prerađivačka djelatnost	99	88	6	0	4	0	0	1	0
Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Gradevinarstvo	48	46	2	0	0	0	0	0	0
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikl	41	32	2	0	5	0	0	2	0
Hoteli i restorani	23	20	1	0	2	0	0	0	0
Prijevoz, skladištenje i veze	31	27	2	0	1	0	0	1	0
Financijsko posredovanje	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje, poslovne usluge	14	14	0	0	0	0	0	0	0
Javna uprava, obrana, obvezno socijalno osiguranje	46	46	0	0	0	0	0	0	0
Obrazovanje	15	15	0	0	0	0	0	0	0
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	11	11	0	0	0	0	0	0	0
Ostale društvene, socijalne i uslužne djelatnosti	6	5	0	0	0	0	1	0	0
Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Na radu u inozemstvu	246	246	0	0	0	0	0	0	0
Napoznata djelatnost	16	11	1	1	0	0	0	1	1
UKUPNO OPĆINA VRBJE	876	595	15	202	13	-	2	5	43

Legenda:

A	zaposlenici u bilo kojem sektoru vlasništva
B	Samozaposleni, ne zapošljavaju radnike
C	Individualni poljoprivrednici, ne zapošljavaju radnike
D	Samozaposleni, zapošljavaju radnike
E	Individualni poljoprivrednici, zapošljavaju radnike
F	Rade samo po ugovoru o djelu, autorskom ug. Ili dobivaju naknadu u gotovini
G	Pomažući članovi obitelji u poduzeću, obrtu i sl.
H	Pomažući članovi obitelji na poljoprivrednom gospodarstvu

1.3. Materijalna dobra

Zone poljoprivredne proizvodnje, u pravom smislu, i nema na području općine Vrbje. Međutim, općina obiluje obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima koja su zamijenila takove zone. Obiteljska poljoprivredna gospodarstva svoju proizvodnju baziraju na poljoprivrednim zemljištima u osobnom i državnom vlasništvu.

Na području općine Vrbje ima ukupno 8.081 ha površina od čega;

Korištenje	Ha
Oranice i vrtovi	3.896
voćnjaci	10
Livade	690
Pašnjaci	380
Trastici	84
Šume	2123
neplodno	898

Broj ukupnih površina koje ulaze u kategoriju poljoprivrednih površina iznosi 4.976 ha.

1.4. Prometno- tehnološka infrastruktura

Što se prometnica tiče, u općini Vrbje imamo;

- Cestovne prometnice.....u dužini 37,8 km
 - Od čega su županijske.....33,6 km
 - Lokalne.....4,2 km
- željezničke prometnice na području općine Vrbje nema
- plovni put rijeke Saveu dužini 14 km
- zračnih, riječnih i pomorskih luka, kao ni prometnih čvorišta na području općine nema
- također nema niti mostova, vijadukta i tunela.

Na području općine Vrbje nalaze se slijedeće županijske i lokalne ceste:

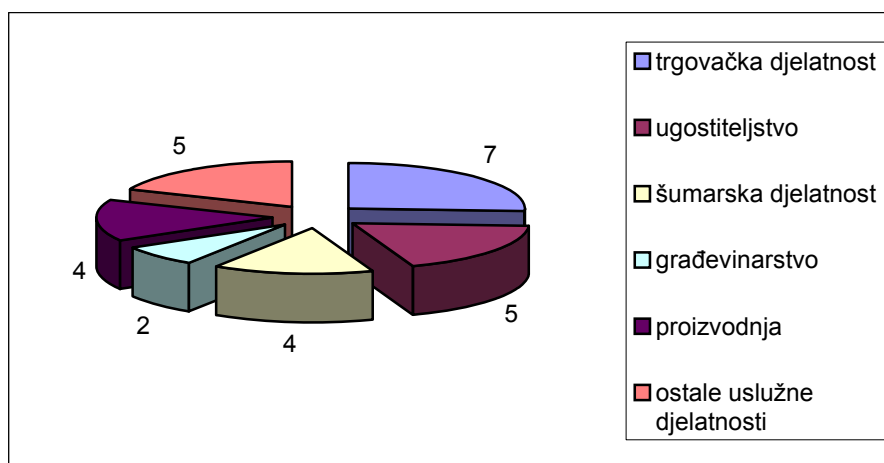
- ◇ Ž 4156 (Visoka Greda – Savski Bok – Mačkovac) u dužini 8,6 km
- ◇ Ž 4157 (Ljupina – Sičice – Vrbje – Bodovaljci) u dužini 7,3 km
- ◇ Ž 4178 (Zapolje – Bodovaljci – Orubica) u dužini 5,3 km
- ◇ Ž 4201 (Sičice – Dolina) u dužini 6,5 km
- ◇ L 42019 (Mačkovac – Dolina – Orubica) u dužini 10,10 km

Na području općine Vrbje sve županijske ceste imaju asfaltni kolnički zastor, a lokalna cesta L 42019 je asfaltirana u dužini od 2,6 km, a preostali dio dužine 7,5 km je makadamski.

1.5. Gospodarski potencijali razvoja

1.5.1. Poduzetništvo općine Vrbje

Na području općine vrbje prema popisu Udruženja obrtnika ispostave Nova Gradiška i HGK Slavonski Brod ima 18 obrtnika i 9 poduzeća.

PREGLED PROIZVODNIH I USLUŽNIH PRAVNIH I FIZIČKIH POSLOVNIH SUBJEKATA PREMA NASELJIMA U OPĆINI VRBJE

Šumarstvo i sječa drva	Sičice
Uzgoj žitarica i drugih usjeva	Vrbje
Proizvodnja piljene građe i impregnacija drva	Bodovaljci
Proizvodnja građevinske stolarije i elemenata i ostalih proizvoda od drva	Bodovaljci, Visoka Greda, Sičice, Vrbje
Proizvodnja ostalih strojeva i opreme za opće namjene	Bodovaljci, Bocovaljci
Podizanje zgrada	Vrbje, Vrbje
Instalacije za vodu , plin, grijanje, hlađenje	Bodovaljci
Održavanje i popravak motornih vozila	Bodovaljci, Sičice
Trgovine na malo u nespecializiranim prodavaonicama	Mačkovac, Mačkovac, Bodovaljci, Visoka Greda, Bodovaljci, Vrbje, Vrbje
Popravak električnih aparata za kućanstvo	Vrbje
Restorani	Visoka Greda
Barovi	Bodovaljci, Vrbje, Sičice

1.5.2. Financijski pokazatelji poslovanja poduzetnika u 2003. godini u Općini Vrbje

Prerađivačka industrija

U prerađivačkoj industriji možemo primjetiti da je u odnosu na 2002. godinu, kad nije bilo poduzetnika u ovoj ind. djelatnosti, u 2003. godini registrirana su 2 poduzetnika u ovoj industriji.

Naziv	Iznosi u tisućama kn		
	2002.	2003.	Indeks
Broj poduzetnika	0	2	0
Broj zaposlenih	7	9	128,57
Ukupni prihodi	2.780	1.557	56,01
Ukupni rashodi	2.347	1.486	63,31
Dobit prije oporezivanja	433	71	16,4
Gubitak prije oporezivanja	0	0	0
Porez na dobit	90	15	16,67
Dobit nakon oporezivanja	343	56	16,33
Gubitak nakon oporezivanja	0	0	0
Konsolidirani financijski rezultat	343	56	16,33

Izvor podataka; FINA 2004.

Poljoprivreda, lov i šumarstvo

Iz priloženih pokazatelja možemo vidjeti da je u odnosu na 2002. godinu broj zaposlenih u ovoj djelatnosti ostao isti u 2003. godini, dok je broj poduzetnika narastao. Samim time, možemo uočiti i da je prihod ostvaren u ovoj djelatnosti skoro upola manji u 2003. godini od prihoda ostvarenog u 2002. godini.

Naziv	Iznosi u tisućama kn		
	2002.	2003.	Indeks
Broj poduzetnika	0	2	0
Broj zaposlenih	4	4	100
Ukupni prihodi	3193	1160	36,33
Ukupni rashodi	3154	1248	39,57
Dobit prije oporezivanja	39	0	0
Gubitak prije oporezivanja	0	88	0
Porez na dobit	11	0	0
Dobit nakon oporezivanja	27	0	0
Gubitak nakon oporezivanja	0	88	0
Konsolidirani financijski rezultat	27	-88	0

Izvor podataka; FINA 2004.

Trgovina na veliko i malo

Trgovinska djelatnost je najviše zastupljena u općini Vrbje. No po broju zaposlenih i visini ostvarene dobiti, prednjači poljoprivredna djelatnost.

Tijekom 2003. godine smanjeni su prihodi ostvareni u navedenoj djelatnosti, no, važno za istaknuti je da u trgovinskoj djelatnosti je veliki dio poduzetnika tijekom 2002. godine prikazao i gubitak u poslovanju, dok je taj gubitak nestao tijekom 2003. godine, što govori da su se vjerojatno neke trgovačke radnje u 2003. godini zatvorile.

Naziv	Iznosi u tisućama kn		
	2002.	2003.	Indeks
Broj poduzetnika	0	2	0
Broj zaposlenih	2	2	100
Ukupni prihodi	2102	1053	50,1
Ukupni rashodi	5745	1050	18,28
Dobit prije oporezivanja	2	4	200
Gubitak prije oporezivanja	3644	0	0
Porez na dobit	0	1	0
Dobit nakon oporezivanja	1	3	300
Gubitak nakon oporezivanja	3644	0	0
Konsolidirani financijski rezultat	-3644	3	0

Izvor podataka; FINA 2004.

2. Proces planiranja Strategije gospodarskog razvoja

Proces planiranja strateškog gospodarskog razvoja započeo je kada je vijeće Općine Vrbje odlučilo uspostaviti suradnju s konzultanticom Senkom Ramić uz sponzorstvo USAID-a, odnosno Projekta reforme lokalne samouprave koji u Hrvatskoj provodi The Urban Instituta.

Slijedeći korak bilo je organiziranje javno-privatne radne skupine za strateško planiranje, u organizaciji općinske uprave. Predstavnici lokalnih poduzeća, Obrazovnih institucija, relevantnih županijskih i gradskih tijela, institucija zajednice pozvani su da se priključe Radnoj skupini. Kroz svoje članstvo, Radna skupina je pokazala suradnju između javnog i privatnog sektora što je ključno u ovom procesu. Radna skupina počela je raditi na viziji željene budućnosti Općine, što će koristiti kao cilj za Strateški plan gospodarskog razvoja.

Strateške odluke se zasnivaju na informiranosti, tako da je izrada Strateškog plana gospodarskog razvoja započela s informacijama o stanju u lokalnom gospodarstvu. HGK Brodsko-posavske županije, FINA, Porezna uprava, osigurali su statističke podatke iz baze svojih podataka o poslovanju poduzetnika s područja općine Vrbje.

Radna skupina je radila na utjecaju ovih informacija koristeći tehniku tzv. SWOT analize. Izraz SWOT dolazi od početnih slova engleskih riječi za snage, slabosti, mogućnosti i prijetnje, što su pozitivni i negativni vanjski čimbenici. SWOT analiza procjenjuje kolika je vjerojatnost da i čimbenici utječu na viziju Radne skupine prema željenoj gospodarskoj budućnosti Vrbja.

Na osnovi SWOT analize i njihovih prijedloga, članovi Radne skupine opisali su strateška pitanja koja utječu na gospodarsku budućnost, te su razmatrali koja su pitanja najvažnija i na koja pitanja oni mogu utjecati sa lokalne razine. Izabrali su ;

- Kako poboljšati infrastrukturu općine?
- Kako stvoriti uvjete za jačanje malih obiteljskih gospodarstava s područja općine, te unaprijediti razvoj poljoprivrede?

Članovi Radne skupine podijelili su se u podgrupe, od kojih je svaka radila na rješavanju jednog kritičnog strateškog pitanja. Na osnovi kritičnih pitanja izrađeni su planovi aktivnosti za inicijative (ili projekte) koje bi se mogle provoditi u idućih nekoliko godina da bi se ostvarila njihova vizija željene gospodarske budućnosti. Nadalje, planovi aktivnosti zajedno s vizijom željene budućnosti bit su dokumenta Strateškog plana gospodarskog razvoja.

Nakon izrade nacrtu plana građani imaju mogućnost uvida i komentara preko medija ili sastanaka.

Posljednji koraci u procesu su provođenje, praćenje i ažuriranje Strateškog plana gospodarskog razvoja. Sam proces strateškog plana važan je jer doprinosi suradnji privatnog i javnog sektora, no konačan uspjeh ili neuspjeh Strateškog plana gospodarskog razvoja mjerit će se po njegovoj provedbi. Za promicanje implementacije, Strateški plan se podnosi Općinskom vijeću Vrbja. Uključivanje ključnih osoba zajednice također pomaže u implementaciji s pozicije ljudi koji mogu provoditi planove aktivnosti.

Kad se jednom započne s provođenjem, praćenje osigurava da se aktivnosti provode prema planu ili, ako to nije tako, procijeni razlog za modifikaciju. Kad se situacija promijeni zbog vanjskih čimbenika ili zbog uspješnih implementacijskih aktivnosti, plan se ažurira. Jasno je da će ove stalne aktivnosti zahtijevati povećavanje potencijala općine Vrbje.

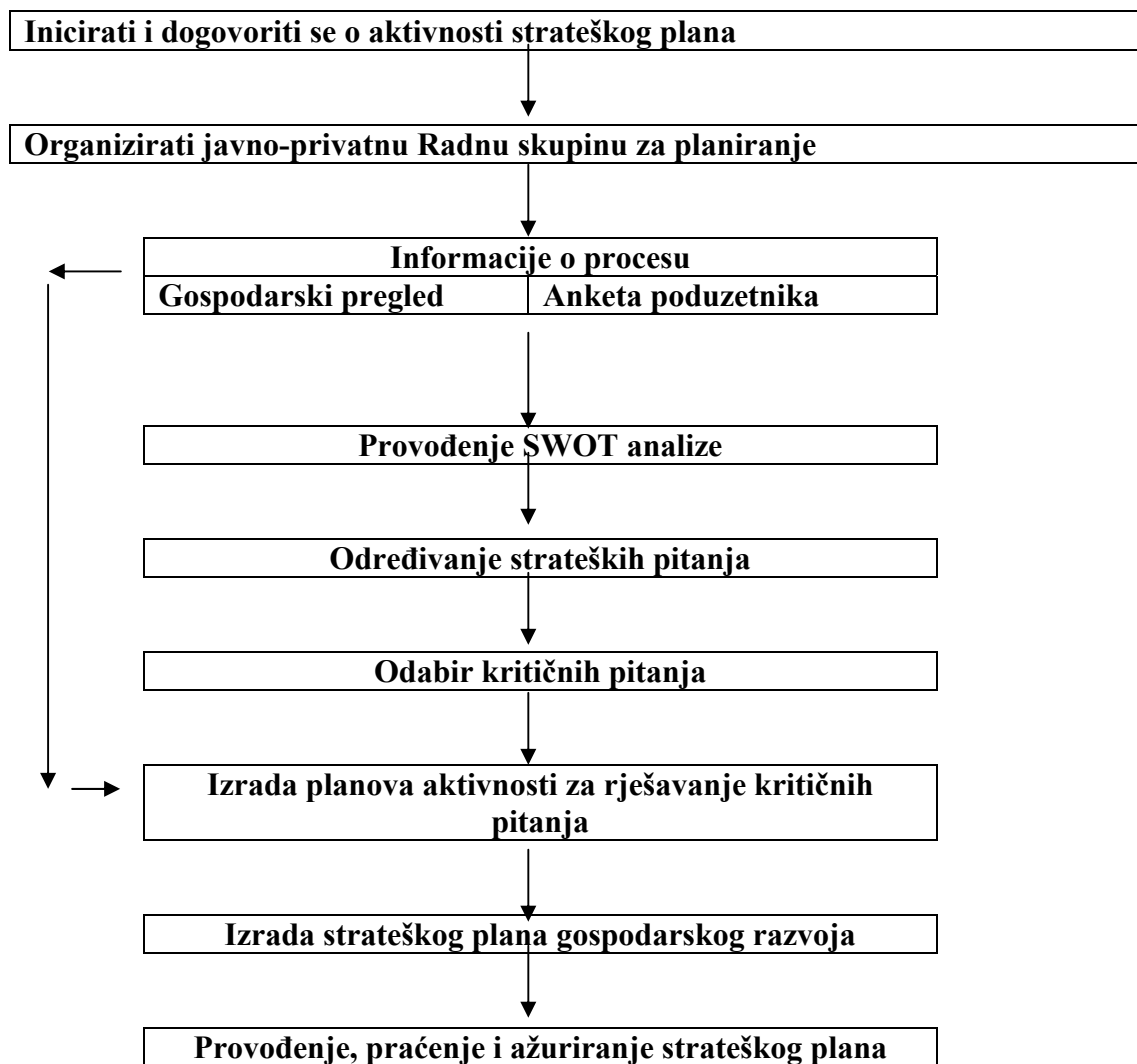
Primijenjena je metodologija strateškog planiranja koja je preporučena od Projekta reforme lokalne samouprave – Urban Instituta, USAID-a.

Izrađena Strategija gospodarskog razvoja općine Vrbje primjenom navedene metodologije omogućiti će općini formalni i stručni pristup natječajima za dodjelu sredstava namijenjenim zemljama u tranziciji za potrebe njihovog razvoja. Strategija za gospodarski razvitak na određen način bit će privitak svakom pojedinačnom zahtjevu za dodjelu razvojnih sredstava od strane međunarodnih organizacija i Republike Hrvatske.

Slobodnijom interpretacijom, kao što se bez prostorne dokumentacije ne može dobiti lokacijska i građevinska dozvola, ova Strategija predstavlja okvir za pojedinačni poduzetnički program.

Proces strateškog planiranja gospodarskog razvoja prikazan je dijagramom na sljedećoj stranici.

PROCES STRATEŠKOG PLANIRANJA GOSPODARSKOG RAZVOJA OPĆINE VRBJE

3. VIZIJA

Strateško planiranje je alat kojeg je planiranje gospodarskog razvoja zajednice preuzelo i prilagodilo iz poduzetništva, no postoje neke razlike. Poduzeće počinje proces strateškog planiranja gospodarskog razvoja, svjesno da je cilj ostvariti dobit, a zajednica mora na početku tek odlučiti što joj je cilj.

Što zajednica želi postati?

Odgovor na to pitanje je izjava o viziji u kojoj članovi Radne skupine opisuju željenu budućnost Općine.

Izjava o viziji opisuje željenu budućnost Vrbja nakon 3-5 godina uspješnog gospodarskog razvoja:

Ovo je vizija koju je napravila Radna skupina:

**OPĆINA MLADIH, KVALIFICIRANIH, RADNO SPOSOBNIH,
TE SOCIJALNO I EKONOMSKI ZBRINUTIH
STANOVNIKA,
RAZVIJENE INFRASTRUKTURE,
IZRAŽENE I KVALITETNO ORGANIZIRANE POLJOPRIVREDNE
PROIZVODNJE NA VLASTITIM POVRŠINAMA I S SUVREMENIM
SREDSTVIMA ZA RAD
OPĆINA S TENDENCIJOM RAZVOJA OBRTA I MALOG
PODUZETNIŠTVA.**

4. SWOT ANALIZA

SWOT analiza je integralni analitički okvir za analizu vanjske i unutarnje okoline poslovne zajednice, odnosno Općine kao cjeline. Pomoću ove analize dobivaju se relevantne informacije o snagama i slabostima same okoline, te prilikama i ograničenjima u okolini u kojoj djeluje u trenutku utvrđivanja polaznog stanja i utvrđivanja svoje budućnosti.

To znači da se strateški cilj se može dostići optimalnom upotrebom unutarnjih snaga i vanjskih čimbenika i utvrđivanje njihovih implikacija za strategiju odnosno, da se unutarnje snage i slabosti promatraju u kontekstu vanjskih prilika i prijetnji i obrnuto.

Snage su ona pozitivna unutarnja svojstva poslovne zajednice koja joj mogu osigurati konkurentsku prednost. Kao primjer može se navesti motivirano i osposobljeno osoblje, kvalitetan menadžment, know-how, jak image, radna i organizacijska kultura, te niz drugih.

Slabosti su ona unutarnja svojstva poslovne zajednice koja joj smanjuju konkurentnu sposobnost i uspješnost. Nedostatak vizije, veliki broj unutarnjih problema, loš image, nedostatak organizacijske kulture, negativan odnos prema promjenama, nedostatak znanja za promjene, zastarjela tehnologija, neadekvatna alokacija, neadekvatan menagement i drugo, primjeri su slabosti koje se ne često javljaju kao unutarnja svojstva poslovne zajednice.

Mogućnosti (prilike) su oni trenutni ili budući uvjeti i promjene u okolini koje se mogu trenutno ili u budućnosti iskoristiti za poboljšanje svoje konkurentnosti i uspješnosti. To su one šanse koje okolina treba prepoznati, odnosno to je sve što poslovnoj zajednici omogućava dostizanje utvrđenog strateškog cilja.

Prijetnje (ograničenja) su postojeća ili buduća svojstva i uvjeti okoline koja imaju ili će u budućnosti imati negativan utjecaj na konkurentnost ili uspješnost zajednice u provođenju strateškog cilja. To se, primjerice, može odnositi na nepovoljnu vladinu politiku, nepovoljne zakonske uvjete, promjenu zahtjeva sredine i sl.

Iz svega je vidljivo da SWOT analiza omogućava i zahtjeva iscrpnu analizu funkcioniranja svih procesa i poslovne tehnologije u zavisnosti od dostignute organizacijske kulture i sposobnosti raspoloživih resursa.

Na slijedećoj stranici prikazujemo rezultate SWOT analize provedene među Radnom skupinom koja je radila na procesu Strateškog gospodarskog planiranja.

SWOT REZULTATI

Unutarne	Snage	Slabosti
	<ul style="list-style-type: none"> • Ljudski potencijal • Ekološka očuvanost • Ljudi posjeduju određena znanja i vještine (poljoprivredu) • Prirodna bogatstva • Tradicija poljoprivredne proizvodnje • Zemljopisni položaj • Motiviranost stanovništva za razvoj stočarstva • Dobra suradnja stanovnika s lokalnom samoupravom • Plovni put rijeke Save 	<ul style="list-style-type: none"> • Nezaposlenost • Nesklonost promjenama • Nedostatak inicijative • Infrastruktura (ceste, vodovod, plin, kanalizacija) • Neiskorišteni proizvodni potencijali • Ne praćenje trendova u proizvodnji • Needuciranost – nedostatak stručnog kadra • Ovisnost o socijalnoj pomoći • Depopulacija (odlazak mladih) • Nedostatak financijskih sredstava za realizaciju većih projekata (infrastrukturnih)
Vanjske	Mogućnosti	Prijetnje
	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoja seoskog (domaćinskog) turizma • Privlačenje potencijalnih ulagača • Područje od posebne državne skrbi • Programi i poticaji za razvoj zadrugarstva i poljoprivredne proizvodnje • Priprema za ulazak u EU 	<ul style="list-style-type: none"> • Ukidanje poreznih olakšica • Prometna izoliranost • Nepostojanje željezničkog pristupa (stajališta) • Financijska nestabilnost (nemogućnost naplate potraživanja) • Sporost državne administracije • Kašnjenje državnih poticaja za poljoprivredu

5. KRITIČNA I STRATEŠKA PITANJA

Proces strateškog planiranja gospodarskog razvoja počinje određivati prioritete identificiranjem strateških pitanja, tj. pitanja koja su se pokazala važna za postizanje željene buduće vizije općine kao i u SWOT analizi kao kočnice, odnosno mogućnosti razvoja.

Strateško pitanje traži načine kojima se utječe na slabe strane, gradi na jakim stranama, reagira na prijetnje i iskorištavaju mogućnosti kako bi se postigla vizija.

Strateško pitanje izraženo je u obliku upitne rečenice s mogućnošću više od jednog odgovora (otvoreni tip pitanja). Primjerice: kako privući potencijalne ulagače? - nam nudi više od jedne mogućnosti koje se kasnije u procesu planiranja pojavljuju kao predložene projektne aktivnosti.

Strateška pitanja su polazna osnova donošenja odluka o tome koja su pitanja prioritetna i koja će postati kritična strateška pitanja - okosnica Strateškog plana gospodarskog razvoja.

Radna skupina identificirala je mnoga strateška pitanja, neka od njih su sadržavala istu tematiku. Na slijedećoj stranici nalazi se lista strateških pitanja te njihova međusobna povezanost s kritičnim pitanjima.

Strateška i kritična pitanja definirana za općinu Vrbje

Strateška pitanja	Kritična strateška pitanja
Kako unaprijediti općinu Vrbje?	Pitanje 1 Kako poboljšati infrastrukturu općine?
Kako stvoriti bilju komunalnu infrastrukturu?	
Kako pronaći izvore financiranja za ulaganje u infrastrukturu?	
Kako osigurati potrebnu dokumentaciju za predpristupne fondove?	
Kako osigurati stručni kadar za implementaciju projekata?	
Kako osigurati održivi razvoj poljoprivrede?	Pitanje 2 Kako stvoriti uvjete za jačanje malih obiteljskih gospodarstva s područja općine, te unaprijediti razvoj poljoprivrede?
Kako ulagati u poduzetničku infrastrukturu?	
Kako smanjiti nezaposlenost?	
Kako učinkovito pripremiti poljoprivredna gospodarstva za ulazak u EU?	
Kako privući ulagača u općinu?	
Kako poslovno povezati mala poljoprivredna gospodarstva radi zajedničkog nastupa na tržištu?	
Kako stimulirati razvoj poljoprivrede?	
Kako zadržati mlade u općini?	
Kako uskladiti razvoj općine s razvojem okoline?	
Kako smanjiti kulturu življenja (ovisnosti) od socijalne pomoći?	
Kako ulagati u poduzetničku zonu Vrbje?	
Kako učinkovito organizirati gospodarstvo u skladu s tržišnim gospodarstvom?	

Utvrđivanje intervencija za kritična strateška pitanja

Preporučene intervencije	Kritična strateška pitanja
1. Izraditi Prostorni plan općine	Pitanje 1 Kako poboljšati infrastrukturu općine?
2. Komunalna infrastruktura – vodovodna mreža	
3. Prometna infrastruktura – izgradnja i renoviranje cesta unutar općine Vrbje	
1. Razvoj Gospodarske zone I i II	Pitanje 2 Kako stvoriti uvjete za jačanje malih obiteljskih gospodarstva s područja općine, te unaprijediti razvoj poljoprivrede?
2. Povezivanje poljoprivrednih gospodarstava radi zajedničkog nastupa na tržištu – razvoj zadrugarstva	
3. Edukacija – priprema poljoprivrednih gospodarstava za pristup EU	

6. Preporučene intervencije (projekti) potpore kritičnim pitanjima

Razradom kritičnih strateških pitanja utvrđene su prioritetne intervencije kao programske aktivnosti. Intervencije se daljnjom razradom kroz planove aktivnosti formiraju u programe, koji usvajanjem plana postaju strateški programi. Obzirom da je ovakva terminologija korištena tijekom planiranja ista se zadržava u konačnom tekstu Strateškog plana.

1. kritično pitanje; Kako poboljšati infrastrukturu općine?

Odabrana prioritetna područja, preporuke (intervencije), gospodarskog razvoja Općine Vrbje su;

- izraditi Prostorni plan općine
- komunalna infrastruktura – vodovodna mreža
- prometna infrastruktura – izgradnja i renoviranje cesta unutar općine Vrbje

Problem koji je vidno prusutan u svim malim općinama Republike Hrvatske je nedostatak budžeta za izradu projektne dokumentacije potrebne za razvoj općine u cjelini.

Tijekom 2004. godine općina Vrbje je započela s izradom Prostornog plana, dok se problemom rješavanja vodovodne mreže za općinu Vrbje općina pokušava riješiti već godinama.

Od potrebne dokumentacije za vodovodnu mrežu općina je ishodila lokacijsku dozvolu, za koju ove godine treba napraviti novelaciju zbog prilagodbe novim uvjetima. Nakon toga pristupiti će se izradi građevinske dozvole odnosno glavnog projekta. Za realizaciju, odnosno ishođenje navedene dokumentacije općini će trebati podrška (pomoć) u financijskom smislu od strane fondova koji svojim kriterijima propisuju ovakve vrste pomoći.

Što se tiče prometne infrastrukture, Općina je napravila glavni projekat i ishodila građevinsku dozvolu za modernizaciju lokalne ceste Dolina ,Visoka Greda dužine 1, 6 km, te isto tako pripremljena je dokumentacija za javnu rasvjetu u navedenim naseljima. Ovaj projekt realizirati će se tijekom 2005. godine, a financijska sredstva za realizaciju su osigurana kroz Europsku investicijsku banku (bespovratna sredstva).

2. kritično pitanje; Kako stvoriti uvjete za jačanje malih obiteljskih gospodarstva s područja općine, te unaprijediti razvoj poljoprivrede?

- ❑ Razvoj Gospodarske zone I i II
- ❑ Povezivanje poljoprivrednih gospodarstava radi zajedničkog nastupa na tržištu – razvoj zadrukarstva
- ❑ Edukacija – priprema poljoprivrednih gospodarstava za pristup EU

Općina Vrbje je svojom razvojnim vizijom predvidjela smjernice razvoja malog i srednjeg poduzetništva prvenstveno u smislu razvoja Gospodarske zone.

U svojim planovima, koji će biti previđeni i Prostornim planom za koji se smatra da će do sredine 2005. godine biti završen, biti će predviđene dvije zone;

- ❑ Gospodarska zona I – odnosi se na područje veličine 3 ha. Planirana zona nalazi se u mjestu Vrbje i u vlasništvu je općine. Navedno područje ima svu potrebnu infrastrukturu (struja, pristup cesti), osim vodovodne mreže koja je kao prioriteta aktivnost predviđena ovim Strateškim planom.
- ❑ Gospodarska zona II – odnosi se na područje u neposrednoj blizini autoputa, veličine 10 ha. Razvoj ove zone zahtijevati će veća ulaganja te će kao tako prepoznat razvojni potencijal predstavljati dugoročnu aktivnost djelovanja za rješavanje svih potrebnih elemenata. Nakon izrade Prostornom plana općine pristupiti će se izradi projektne dokumentacije za potrebnu infrastrukturu, a sukladno tome izraditi će se i Plan

razvoja zone. S obzirom da su proračunska sredstva općine ograničena i mala, za realizaciju ove aktivnosti biti će potrebno potražiti poticajna sredstva drugih izvora; kako Fonda za regionalni razvoj, resornih ministarstava, tako i raznim predpristupnim fondovima.

Ovaj Strateški plan u slijedećih 3 do 5 godina baviti će se intenzivno razvojem poljoprivrednih potencijala u općini Vrbje. Sukladno tome, nastojati će se u što većoj mjeri pripremiti poljoprivredno stanovništvo za ulazak u Europsku uniju.

Korištenjem poticajnih mjera, kako državnih tako i svih fondova prisutnih u Hrvatskoj razviti će se oblik udruživanja gospodarstva radi olakšanog i organiziranijeg nastupa na tržištu. Kroz ovaj oblik planirano je ostvariti proširenje proizvodnih kapaciteta poljoprivrednih proizvoda te isto tako razviti model prerade proizvoda u smislu finalizacije. Ovaj dio posebice se odnosi na mala obiteljska gospodarstva koja se bave povrtlarstvom, voćarstvom, te proizvodnjom mlijeka. Na taj način nastojati će se osigurati održivost takvih gospodarstva u suvremenoj «tržišnoj utakmici».

Kako bi se ostvarili svi planirani ciljevi nužno je organizirati i konstantno provoditi edukaciju stanovništva kako bi se pravovremeno razvila svijest stanovnika te isto tako uputili se u tržišne uvjete rada Europske unije. Ovo je aktivnost koju će kontinuirano provoditi Hrvatski zavod za savjetodavnu službu uz logističku potporu novoosnovane poljoprivredne zadruge.

7. Plan aktivnosti za preporučene intervencije (projekte)

Kritično strateško pitanje 1	Kako poboljšati infrastrukturu općine?
------------------------------	--

Matrica logičkog okvira (log frame)

	Logika intervencije	Pokazatelji napretka	Izvori pokazatelja	Pretpostavke
Opći cilj	Općina Vrbje infrastrukturno uređena	Infrastrukturno stanje općine ukupan ostvaren prihod	Baza podataka općine,	
Svrha projekta	Stvoreni uvjeti za daljnji razvoj općine, pristupačnost i povezivanje općine s drugim naseljima u regiji	broj izdanih građevinskih dozvola broj	HGK, Općina, Statistika, Porezna uprava	Područje općine Vrbje je infrastrukturno uređeno
Očekivani rezultati	Napravljan Prostorni plan općine, Sva potrebna dokumentacija za vodovodnu mrežu je pripremljena, potrebna dokumentacija za javnu rasvjetu i izgradnju ceste pripremljena	Broj zahtjeva za potencijalna financijska sredstva Pristup raznim fondovima (broj fondova)	Podaci općinske uprave	Postoje fondovi koji financiraju infrastrukturne projekte
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ POGLEDATI PLAN AKTIVNOSTI 	Općinski proračun Županijski proračun Resorna ministarstva ROP Fond za regionalni razvoj i drugi	Vrijednost;	Postoji interes svih sudionika u procesu za realizaciju projekta Postoje izvori financiranja aktivnosti
PREDUVJET:		Općinsko vijeće prihvaća ovaj projekt u sklopu strateškog plana gospodarskog razvoja		

Kritično pitanje 1	Kako poboljšati infrastrukturu općine?
Intervencija 1.	Izraditi Prostorni plan općine
Intervencija 2.	Komunalna infrastruktura – izgradnja vodovodne mreže
Intervencija 3.	Prometna infrastruktura – izgradnja i renoviranje cesta unutar općine Vrbje

Plan aktivnosti

Aktivnost	Nositelji	Razdoblje provedbe	Oznaka prioriteta	Resursi
Formiranje radnog tima koji će raditi na ovom projektu	Općinsko vijeće	2005.-2009.	I	Općinski proračun, Resorna ministarstva, fondovi
Analiza problema i plan detaljni djelovanja	Radni tim za provedbu projekta	2005.	I	- II -
Utvrđivanje izvora financiranja investicije	Radni tim za provedbu projekta	2005.-2009.	I	- II -
Izrada Investicijskog elaborata za izgradnju vodovodne mreže	Radni tim za provedbu projekta	2005.	I	- II -
Izrada Prijedloga projekta za pristup fondovima	Radni tim za provedbu projekta	2005.-2009.	I	- II -
Podnošenje zahtjeva i kandidatura za osiguranje potrebnih financijskih sredstava	Radni tim za provedbu projekta	2005.-2009.	I	-II-
Osiguranje potrebnih financijskih sredstava prema terminu i planu aktivnosti	Radni tim za provedbu projekta	2005.-2009.	I	- II -
Izrada potrebne projektne dokumentacije – novelacije idejnog rješenja za vodovodnu mrežu	Radni tim za provedbu projekta	2005.	I	- II -
Ishođenje građevinske dozvoje (izrada glavnog projekta)	Radni tim za provedbu projekta	2006.	II	
Provođenje – implementacija plana dovršenja izgradnje komunalne infrastrukture	Radni tim za provedbu projekta	2006.-2009.	III	- II -
Definiranje i provedba natječaja za izgradnju i renoviranje cesta u naseljima Dolina, Visoka Greda	Radni tim za provedbu projekta	2005.	I	- II -
Definiranje i provedba natječaja za izgradnju javne rasvjete u naseljima Dolina, Visoka Greda	Radni tim za provedbu projekta	2005.	I	- II -
Usvajanje Prostornog plana	Općinsko vijeće	2005.	I	- II -

Kritično strateško pitanje 2	Kako stvoriti uvjete za jačanje malih obiteljskih gospodarstava s područja općine, te unaprijediti razvoj poljoprivrede?
------------------------------	--

Matrica logičkog okvira (log frame)

	Logika intervencije	Pokazatelji napretka	Izvori pokazatelja	Pretpostavke
Opći cilj	Jači razvoj malih gospodarstava, te razvijena poljoprivreda na području općine	Broj novootvorenih poslovnih subjekata ukupan ostvaren prihod broj novozaposlenih	Baza podataka općine, Porezna uprava, HZZ	
Svrha projekta	Stvoreni preduvjeti za stvaranje novih radnih mjesta kroz gospodarstke zone i povećanje prihoda općine, Razvijene specifični (finalni) proizvodi kroz poljop. zadrugu	Broj upita za ulaganje u zonu Povećanje proizvodnog kapaciteta u ob. Polj. Gos.	HZPSS, Poljoprivredna zadruga, općinska uprava	Gospodarske zone u funkciji i otvaraju nova radna mjesta, zadruga ostvarila svoje «mjesto2 na tržištu
Očekivani rezultati	Definirane, opremljene gospodarske zone, Osnovana poljoprivredna zadruga Kontinuirani seminari za unapređenje razvoja poljoprivrednih gospodarstava	Broj osnivača, članova poljoprivredne zadruge; Stanje opremljenosti u gospodarskim zonama, broj održanih seminara za poljoprivredna gospodarstva	Podaci poljoprivredne zadruge, baza HZPSS, podaci općinske uprave	Postoji potencijalni ulagači za gospodarsku zonu, poljoprivredna gospodarstva redovito prate seminare o unapređenju poslovanja
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ POGLEDATI PLAN AKTIVNOSTI 	Općinski proračun Županijski proračun Resorna ministarstva ROP Fond za regionalni razvoj i drugi	Vrijednost;	Postoji interes svih sudionika u procesu za realizaciju projekta Postoje izvori financiranja aktivnosti
PREDUVJET:		Općinsko vijeće prihvaća ovaj projekt u sklopu strateškog plana gospodarskog razvoja		

Kritično pitanje 1	Kako stvoriti uvjete za jačanje malih obiteljskih gospodarstava s područja općine, te unaprijediti razvoj poljoprivrede?
Intervencija 1.	Razvoj gospodarske zone I i II
Intervencija 2.	Povezivanje poljoprivrednih gospodarstava radi zajedničkog nastupa na tržištu – razvoj zadrugarstva
Intervencija 3.	Edukacija – priprema poljoprivrednih gospodarstava za prisutp EU

Plan aktivnosti

Aktivnost	Nositelji	Razdoblje provedbe	Oznaka prioriteta	Resursi
Formiranje radnog tima koji će raditi na ovom projektu	Općinsko vijeće	2005.- 2009.	I	Općinski proračun, Resorna ministarstva, fondovi, osnivači zadruge, ulagači u zone
Analiza problema i plan detaljni djelovanja	Radni tim za provedbu projekta, Konzultant	2005.- 2009.	I	- II -
Utvrđivanje izvora financiranja investicije;	Radni tim za provedbu projekta	2005.- 2009.	I	- II -
Izrada Investicijskog elaborata za Gospodarske zone I i II	Radni tim za provedbu projekta, Konzultant	2005.- 2009.	I	- II -
Izrada Prijedloga projekta za pristup fondovima za realizaciju projekta Zona	Radni tim za provedbu projekta, Konzultant	2005.- 2009.	I	- II -
Podnošenje zahtjeva i kandidatura za osiguranje potrebnih financijskih sredstava	Općinska uprava	2005.- 2009.	I	-II-
Organizacija javne tribine za poljoprivredna gospodarstva te razvijanje motivacijskog modela za osnivače zadruge	Radni tim za provedbu projekta	2005.- 2009.	I	- II -
Definiranje osnivača zadruge, pomoć pri realizaciji registracije zadruge	Radni tim za provedbu projekta, osnivači zadruge	2005.	I	- II -
Edukacija osnivača zadruge	Ovlaštene institucije za edukaciju	2005.	I	
Iznaženje prostora za početni rad zadruge	Radni tim za provedbu projekta	2005.	I	- II -
Izrada plana i programa djelovanja zadruge	Poljoprivredna zadruga	2005.	I	- II -
Monitoring realizacije programa	Radni tim, Općinska uprava	2005. – 2009.	II	

8. Preporuke provođenja i nadgledanja SPGR-a

Radna skupina je izradila Strateški plan gospodarskog razvoja kao dodatak radu koji je već u tijeku i preporukama je željela doprinijeti intervencijama koje se razmatraju. Tako su preporuke Strateškog plana gospodarskog razvoja potpuno u skladu s aktivnostima Općine i smjernicama, a glavni akter ove inicijative trebalo bi biti Općinsko vijeće.

Općina treba pomoć u financiranju, logistici i profesionalnom vođenju projekata za implementaciju.

Stoga, Radna skupina predlaže da se iz postojećih potencijala formira grupa za implementaciju, nadzor i ažuriranje plana. Ta grupa bi bila sastavljena od predstavnika javnog i privatnog sektora, a institucionalizirana kroz lokalnu samoupravu. U proces provođenja, nadgledanja i ažuriranja plana treba uključiti i one članove koji su izrazili interes i spremnost za daljnju suradnju u procesu.

Konzultantica, Senka Ramić, voljna je nastaviti suradnju i pružiti svoju stručnu pomoć u provedbi Strateškog plana gospodarskog razvoja.

Uspostavljanje partnerstva između državnog i privatnog sektora je strateška osnova za predložene projekte. Strateški plan gospodarskog razvoja pomaže Općini u traženju financijske potpore za implementaciju.

Log-frame (logički okvir) se koristi za preporučene intervencije jer je u skladu sa zahtjevima Europske Unije. Hrvatska je nedavno potpisala prve dokumente te može tražiti financiranje projekata od Europske Unije.

Tablice *Log-frame*-a sadrže popis organizacija koje je Radna skupina identificirala kao potencijale za implementaciju.

Potporna novom poslovnom razvoju i novom zapošljavanju, te izgradnja vodovodne mreže je područje u kojem se trenutne aktivnosti Općina Vrbje i Strateškog plana gospodarskog razvoja najbolje približavaju. Strateški plan gospodarskog razvoja preporučuje intervencije za osnivanje Gospodarske zone i naglašava potporu malim i srednjim poduzećima .

9. Sudionici u procesu

Radna skupina na izradi Strategije gospodarskog razvitka Općine Vrbje;
Popis sudionika u procesu;

- g. Stjepan Stipić, načelnik općine i predsjednik općinskog vijeća*
- g. Mato Jureković, zamjenik predsjednika općinskog vijeća*
- g. Josip Čaić, član općinskog vijeća*
- g. Stjepan Štivičić, član općinskog vijeća*
- g. Mato Pavić, član općinskog vijeća*
- g. Stjepan Stipančević, član općinskog vijeća*
- g. Josip Brkanac, član općinskog vijeća*
- g. Vinko Smoljanac, član općinskog vijeća*
- g. Mato Manestar, član općinskog vijeća*
- g. Stjepan Tomašić, član općinskog vijeća*
- g. Milan Marković, član općinskog vijeća*
- g. Đuro Kalić, član općinskog vijeća*
- g. Dragan Matijević, član općinskog vijeća*
- g. Krešimir Rudec, HGK Brodsko posavska županija, Slavonski Brod*
- Gđa. Željka Pergl, HOK Slavonski Brod*
- Gđa. Milena Krijan, FINA Slavonski Brod*